

samt et overordnet statistisk studie – og det er den gennemgående struktur på præsentationen af landene. Data fra enkeltbrancher har tidligere været fremlagt, men de foreliggende er unikke, fordi de er langt mere sammenlignelige og derfor giver et langt bedre grundlag for erhvervsudviklings- og erhvervspolitiske overvejelser. Mest overskueligt er nok hovedafsnittet om de »Internationalt konkurrencedygtige danske industrier« (stort set alle knyttet til fødevarersektoren); men også brancheanalyserne er spændende, fordi de går mere i dybden. Heldigvis kombinerer fremstillingen egentlig tekst med et varieret talmateriale.

Niels Chr. Sidenius
Institut for Statskundskab

»Tyskerne. Nation og stat i Tyskland 1815-1988«, *Den jyske Historiker*, nr. 43-44, 1988, 263 s.

Hvor mange stater var/er Tyskland? Hvad er den tyske nation? Hvorfor var der ikke overensstemmelse mellem stat og nation? Det er nogle af de spørgsmål, dette dobbeltnummer af *Den jyske Historiker* prøver på at forklare og besvare, inden den tyske nation erklæres for død og begravet på side 249.

For en gymnasielærer med interesse for det tyske spørgsmål vil bogen være en glimrende »lærerens bog«, der ikke bare giver facit til mange brændende spørgsmål, men også går ind i de debatter, der i øjeblikket føres fra historikerside, og i det hele taget knytter sig til og diskuterer den tidligere forskning.

Bogen er forsynet med mange kort, der skal illustrere de forskellige faser. Det må også være en selvfølge, når det drejer sig om Tyskland. Desværre er alle, undtagen to, kopieret fra den samme tyske bog, og det kunne se ud, som om originalerne har været i farver. I hvert fald er signaturerne mange steder utydelige, og specielt kortene over Det tyske Toldforbund (s. 43) og kongeriget Preussen (s. 77) er håbløse.

Man kunne også i så grundig og interessant en bog ønske sig et eller flere registre, der ville gøre det muligt i en snæver vending at bruge bogen som opslagsværk. Til gengæld er der rige muligheder for videre studier, da hvert afsnit er forsynet med litteraturliste. Som en ekstra service er der udarbejdet kommenterede litteraturoversigter, der er trykt separat, og som kan rekvireres fra redaktionen.

Tove Elklit
Amtsgymnasiet i Odder